

dokaz ljubezni, požrtvovalnosti in poguma, s katerim so njihovi predniki iz istega polka branili svojo komaj osvojen domovino.

Vest o odkritju spomenika je sprejeta z velikim navdušenjem prebivalstva cele mariborske oblasti. Zadnje čase se nabirajo povsod prispevki za najrazličnejše spomenike, toda ravno na branitelje naše severne meje se je pozabilo in ostali bi pozabljeni, da se niso zavzeli za čast njihovega spomina njihovi tovariši, častniki in vojaki sedanega 45. pešpolka. Ob slovesnem odkritju bodo zbrane ogromne množice iz vseh krajev mariborske oblasti, da počastijo spomin junakov, katerim se ima Slovenija v veliki meri zahvaliti za osvobodjenje.

Jugoslovenska Matica v Mariboru vabi celokupno narodno občinstvo na svečano proslavo, ki jo priredi ob priliki desetletnice majske deklaracije v nedeljo, dne 29. t. m., po sledečem programu: Ob pol 10. uri zbirališče šolske mladine, društva in ostalega občinstva na glavnem trgu. Nastop godb in Zveze pevskih društev. Ob 10. uri otvoritev tabora po predsedniku Jugoslovanske Matice g. Deteli, nato slavnostni govor predpovednika g. prof. dr. Sušnika. Po končanem taboru okrog 11. ure se formira obhod skozi Gosposko ulico v mestni park, kjer se vrši slavnostno odkritje spominske plošče. Pri otvoritvi govori poleg predpovednika JM tudi g. Skala in zastopnik mestne občine. Mesto bo ta dan v zastavah. Da bo ta slovesnost čim bolj impozantna, se tem potom apelira na vsa naša narodna društva in narodno občinstvo sploh, da se je udeleže v takem številu, ki je običajno samo ob velikih zgodovinskih dogodkih, da vidi ves svet, da verujemo v bodočnost naše mlade jugoslovanske države, kakor tudi v osvoboditev naših bratov onstran mej.

Romarski izlet Apostolstva mož in mladeničev župnije Matere milosti v Mariboru se vrši, ko bomo dobili polovično vožnjo, kar bomo takoj v časopisih objavili. Odbor.

Za drugo redno zasedanje izžrebani porotniki: Matjašič Jan., Protina 1. Eilec Anton, Zg. Ročica. Žižek Andrej, Ščavnica. Cep Franc, Koprivnik 9. Muršič Martin, Branoslavci, Pauman Jožef, Brezula 15. Gozlik Josip, Pekre 33. Fras Franc, Dobrenje. Krainer Avgust, Vrhov dol 99. Pivec Franc, Zg. Poljskava. Požar Anton, Ruše. Horvat Alojzij, posestnik, Osek. Orešnik Peter, Jastrebec 43. Mali Anton, Janževa gora 86. Antolič Vekoslav, Slov. Bistrica. Kardoš Adam, Andrejci. Berdos Simon, Pratež. Zadravec Karl, Trokova. Santl Franc, Črešnjevci. Zelenko Franc, Sakušak. Anc Franc, Pohorje 6. Jurkovič Franc, Hrašenski vrh. Osvald Jožef, Domanjšovci 99. Fijačko Karol, Zikarce. Fraš Janko, Cezanjevi. Tomažič Franc, Kremberg. Golob Jakob, Zlatolice. Pranol Pavel, Kozjak. Lešnik Ivan, Podgradje. Harih Karl, Sv. Križ. Kranjc Franc, Sv. Martin pri Vurbergu. Pečar Ivan, Bresterica. Lipar Ivan, Selnica ob Dravi. Turk Anton, Prepolca. Kozoder Jakub, Gorica 36. Jurša Jože, Smolnik. Namestniki: Berce Anton, Radvanjska 9. Rišavy Ernst, agentura, Maistrova 23. Skvarc Franjo, kovač, Meljska 33. Majzel Franc, trgovec, Maistrova 16. Dergas Josip, gostilničar, Koroška 48. Zelcer Ivan, kočijaš, Vetrinjska 30. Strehar Alojzij, kavarnar, Solska 1. Belle Franjo, trafikant, Meljska 9. Ussar Ferdo, trgovec, Meljska 57; vsi v Mariboru.

Grozen zločin v Jarenini, o katerem smo že zadnjič poročali, je ostal dosedaj še nepojasnjen. Gostilničar Nedeljko je umrl v bolnici takoj ko so ga položili v posteljo, njegova žena pa visi še sedaj med življenjem in smrtjo, ker so rane na glavi zelo opasne značaja. Orožniki so do sedaj aretirali šest oseb, med temi take, o katerih se lahko z gotovostjo sumi, da so imeli pri zločinu svoje prste zraven. O poteku preiskave bomo še poročali.

Novo kapelico bodo pozidali na sredini polja v Brezulah pri Račah. Material za stavbo so prispevali domačini in delo je prevzel domači zidar Jožef Stangler.

Romarji iz St. Janža odhajajo, kakor vsako leto, tudi letos k Noviščtu na binkoštno soboto in sicer z vlakom, ki odpelje iz Velenja ob 9.40. Ob 3. uri popoldne se zberejo v Rečici v župnijski cerkvi, odkoder je skupna procesija, binkoštno nedeljo pa v Gornjemgradu ob 10. uri vs. opravilo za romarje. Dobrodošel, kdor se pridruži!

Vsem kn.-šk. župnim uradom in organistom! Ker v zadevi pokojninskega zavarovanja za organiste prihajajo organizaciji organistov vedno razna vprašanja, se nanašajo tem potom, da ima tozadevni referat o tem g. Franc Klančnik, organist v Šmartnu ob Paki, kateri v teh zadevah daje pojasnila in je v stalni zvezi s Pokojninskim zavodom za nameščence v Ljubljani. V vseh vprašanjih glede prijave, napovedi dohodkov itd., se naj vsak obrne na imenovane. Za odgovor se naj priloži znamka. S tem bo namreč zelo olajšano delo pri organizaciji organistov, posebno pa še pri Pokojninskem zavodu, katerega uradništvo je itak z delom zelo preobloženo.

Organistom. Na občnem zboru organistov v Celju se je sklenilo, da bo odselej naše skupno glasilo »Cerkveni glasbenik«. To je zelo pameten sklep! »Cerkveni glasbenik« je strokovni list. Prinaša zanimive članke o cerkveni in narodni glasbi sezname in ocene novih skladb, poroča o organistovskih zadevah, razpise organistovskih služb itd. Povrh pa še prinaša v vsaki številki lepe pesmi kot glasbeno prilogo. Stane na leto samo 30 Din. Če samo glasbene priloge so veliko več vredne. Če nima organist dohodkov, da bi si zamogel ta list naročiti, naj prosí g. župnika, da mu ta list naroči. Prevzvišeni knezoškof mariborski je vsem župnim uradom priporočil, naj organistom naročijo ta list. Ako bomo vsi organisti naročniki, se bo list še prav znatno razširil. »Cerkveni glasbenik« bo prinašal tudi vsa poročila o društvenih zadevah organistov, n. pr. poročila o odborovih sejah, občnih zborih itd. Naroči se na naslov: Uredništvo »Cerkvenega glasbenika«, Ljubljana, Predškočfijo 12 I.

Organisti in pokojninsko zavarovanje. Na občnem zboru organistov v Celju je bilo navzočih 87 organistov. Ko je predsednik pozval taiste ki so zavarovani pri Pokojninskem zavodu, da vzdignejo roke, je vzdignilo roke — osem organistov. Žalostno! Kaj pa bo, ko pride starost in onemoglost? Tedaj bo pa vse prepozno! Torej sedaj na delo in vsi v organizacijo!

Visoko odlikovanje. Naš slovenski rojak Roland Kus je bil od ameriške vlade visoko odlikovan, ker si je pridobil zasluge pri pobiranju darov za poplavljenice.

Naznanilo o sprejemu v škofojski zavod sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano za šolsko leto 1927-28. V zavod sv. Stanislava se sprejemajo telesno zdravi, pravno nepokvarjeni in dobro vzgojeni dečki, zakonski sinovi dobrih, krščanskih staršev, ki so dovršili z odličnim ali vsaj jako dobrim uspehom ljudsko šolo; zlasti takli, o katerih je upati, da se bodo po dovršeni gimnaziji posvetili duhovniškemu stanu. Prošnje za sprejem je nasloviti na škofojski ordinariat v Ljubljani. Prošnji se priloži krstni list in »obiskovalno spričevalo za sprejem v srednjo šolo«. Starši ali njih namestniki naj prinesejo prošnje s prilogi osebno v zavod sv. Stanislava v času od 1. do 15. junija t. l. Z njimi naj pridejo obenem tudi njihovi sinovi, za katerih sprejem prosijo. Maksimalna plača za dijake iz ljubljanske škofoije znaša na leto 6000 Din, za dijake iz drugih škofij pa 7000 Din. Znižja se po možnosti potrebnim in vrednim. Dan sprejemnega izpita za I. gimnazijski razred se naznači na rešeni prošnji. Vsa druga pojasnila se dobe v zavodu. Prošnje za sprejem v nadaljnje razrede se sprejemajo najkasneje do 31. julija. — Vodstvo zavoda sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano, dne 12. maja 1927.

Župnim in občinskim uradom priporočamo »Hrvatsko slovenski slovar«, ki ga pri dandanašnjih razmerah gotovo potrebujejo. Stane 60 Din in se dobiva pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Enako je potrebno, da ima vsak urad »Splošni register« k »Uradnemu listu« od leta 1919—1926. Tu so v abecednem redu zaznamovani vsi zakoni in odredbe in ni treba vseh letnikov prelistati ako se potrebuje. Knjiga stane 56 Din in se dobiva pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Izžrebane številke gasilnega društva Mihovce—Dragonja vas, in sicer: glavni dobitki: nov tovarniški plug 4749, blago za žensko obleko 5876, blago za moško obleko 6087, 2 svečnja jelševih drv 8701, 1 sveženj bukovih drv 7047, 300 litrov vina 1432, novo žensko kolo 2473, novo moško kolo 9154, nov šivalni stroj 4157, plemenska krava 9389.

14. kolo državne razredne loterije. Opozarjamo svoje čitatelje, da jim z današnjim dnevom dajemo priliko, da si za bodoče kolo nabavijo srečke od najsrečnejše kolekture L. Ž. Konjovič Beograd, katere je najsolidnejša, najkulantnejša in katere je pokazala največji uspeh. 730

Bodite previdni! Svoje dragoceno perilo smete prati le s Schichtovim terpentinovim milom, ker sicer propade.

Zanimivosti.

Izum, ki bo na škodo vlomilec. Žalski rojak gospod Kuček je te dni predvajal v Ljubljani pred zastopniki policije, trgovcev in bank zelo važen izum, za katerega mu bodo zgoraj navedeni hvaležni, le vlomilci in tatovi se bodo jezili. Gre namreč za novo signalno napravo, ki se namesti v blagajno. Kakor hitro skuša kdo blagajno na kak način odpreti ali vdreti, začne naprava zvoniti tako močno, da se sliši zelo daleč. Dosedaj so že sicer obstajale slične signalne naprave, ki pa za previdne vlomilce niso bile nikaka ovira. Vse take naprave so bile namreč v zvezi z električno napeljavno, in vlomilec je moral, predno je začel blagajno vtirati, električno žico prerezati, potem pa je imel mir. Pri novo izumljenim aparatu pa je drugače. Tudi ta je zvezan z električno žico, toda s to razliko, da se tudi v slučaju, da hoče vlomilec žice prerezati, oglasi signalni aparat ter prične zvoniti. Izumitelj je svoj izum že prijavil patentnemu uradu ter bo imel sigurno velik uspeh.

Atlantski ocean je preletel. Letalstvo slavi vedno nove uspehe. Poleti v daljavo več tisoč kilometrov niso danes nič novega. Že dolgo je bila želja držnih letalcev, preleteti Atlantski ocean. To silno daljavo so sicer letalci že pretekli, toda s pristajanjem na posameznih otokih. Le edino velikanski nemški zrakoplov Zeppelin je preletel to ogromno razdaljo naravnost in sicer iz Friedrichshafena v Nemčiji v Newjork. — Neki ameriški bogataš je lansko leto razpisal nagrado 25.000 dolarjev onemu letalcu, ki preleti progo Newjork—Paris naravnost brez vmesnega pristajanja. Nagrado si je hotel lansko leto priboriti francoski kapitan Fonck, toda pri začetku poleta se mu je letalo zdrobilo in zgorelo, Fonck pa je jedva odnesel življenje. Letos na pomlad so se jeli mrzlično pripravljati na polet Francozi in Amerikanci. Oba naroda sta tekmovala, kdo bo prvi preletel to razdaljo. Pred 14 dnevi sta se dvignila v zrak v Parizu Francoza Nungesser in Coli na letalu »bela ptica«. Toda svojega cilja nista dosegla. Silni viharji so treščili »belo ptico« v morje in oba drzna letalca sta našla smrt v morskih valovih. Ta usoda pa ni ostrašila mladega, komaj 25letnega ameriškega letalca Lindbergha. Dne 20. maja, ob 12. uri 5 minut, se je dvignil popolnoma sam v zrak s svojim letalom v Newjorku ter priletel v Pariz v soboto ob 10. uri ponoči. Za celo razdaljo, ki znaša okrog 6000 km, je rabil 33 ur 31 minut. Ves čas je sedel pri krmilu, 2000 km je letel po dežju in viharju, hranil se je pa samo s kavo. Ko je priletel v Pariz, je skočil še popolnoma čil iz letala. Vsled tega uspeha je zavladalo v Ameriki ogromno navdušenje.

V Ameriki trajajo še vedno poplave. Svet še ni videl take povodni, kakor divja v Ameriki že celi mesec. V »Gospodarju« smo že poročali o strahotah, katere je povzročil Mississippi. Od tistega časa pa do danes poplava neprestano narašča, bregove so prestopile vse neštete reke in rečice, ki se izlivajo v Mississippi, tako da je danes že pod vodo dva in pol milijona hektarjev rodovitne zemlje z mesti in vasi vred. To je ogromno ozemlje, skoraj polovica nekdanje Avstro-ogrske države, ki je bila po velikosti pred vojno druga država v Evropi. Potem si lahko predstavljamo, kako ogromno škodo je poplava povzročila. Na krajih, kjer voda stoji že celi mesec, so se pričele rušiti hiše in polagoma bodo izginila v valovih cela mesta, ki so še pred nekaj tedni brojila na stotisoče prebivalcev. Ti ljudje živijo sedaj kot begunci v gorovju, stanujejo v barakah in šotorih ter vlada med njimi nepopisna beda. Škoda je ogromna ter jo bo težko občutila tudi bogata Amerika.

Strašen čin blazneža. V Bothu v državi Michigan v Severni Ameriki je zblaznel nek farmer radi tega, ker so mu oblasti predpisale preveč šolskega davka. Sklenil je v blaznosti svoje pobiti in se strašno maščevati nad šolo.

Skrivaj si je nabavil 100 kg dinamita. Polovico ga je spravil v klet šolskega poslopja, en del pod svojo hišo, drugi del pa je v zabojčku dal v svoj avtomobil. Najprej je prerezal svoji ženi vrat, nato pa pogнал v zrak svojo hišo. Nato se je odpeljal z avtomobilom pred šolo in prižgal vžigalno vrvico, katero je napeljal svoj čas iz kleti na cesto. Odpeljal se je nato par sto metrov vstran ter čakal na učinek svojega peklenškega dela. Kmalu je strašno grmenje pretreslo celi kraj, na mestu, kjer je stala šola, se je dvignil ogromen stebel dima, prahu in kamenja, ki se je sesulo na kup, pod njim pa 140 otrok, ki so imeli ravno pouk. 40 je bilo na mestu ubitih, 100 pa težko ranjenih, tako da bo malokdo ostal pri življenju. Ravnatelj šole je po res čudnem naključju ostal živ in tekel po pomoč. Nič hudega sluteč je pribežal k blaznežu, proseč ga, naj hiti s svojim avtomobilom prevažat ranjence. Blazni farmer je pa v tem trenutku prižgal dinamit, skrit v avtomobilu, izvršila se je nova eksplozija in avtomobil, ravnatelj šole in blaznež so sfrčali v zrak, raztrgani na drobne kose.

Nova bakteriološka iznajdba o hemoroidnih boleznih. V nemški znanstveni medicinski literaturi obravnavajo med drugimi dr. Huttner, dr. Wittkop, dr. Bonnin in prof. Rumpel novo metodo za preprečenje in odstranjenje tako pogostih in razširjenih hemoroidnih obolenj. Gre za »Posterizacijo«, ki se dobiva iz črevesnih bakterij in ki specifično deluje. Ta nova metoda temelji na tem, da se bakterije, ki v glavnem povzročajo vnetje pri hemoroidnih boleznih, uničijo z zdravilnimi tvarinami. Omeniti je vredno, da se bolezen da z lokalnim zdravljenjem odstraniti.

Za razvedrilo.

Rešitev ugank: Komu se odrtija ne šteje v greh? Konjercu. — Kaj se vzame, kjer nič ni in se dene, kjer je kaj? Pipa. — Kdo največkrat počí, pa brez vsake škode? Bič.

Na lovu. Gosposki lovec se je pobahal, ko je prišel v nedeljo z lova: »Danes sem pa sedem rac ustrelil!« — Prijatelj ga je vprašal: »Ali so bile divje?« — Lovec: »Rac niso bile divje, a kmetica je bila divja, ko sem ji sedem rac postrelil.«

Pozabil je. Vojak, ki je izgubil v vojni obe nogi, je v bolnišnici rekel svojemu zdravniku: »Vem, zakaj se mi tako godi! Kadar sem molil, sem Bogu priporočal dušo in telo, a na te prešmentane noge sem pa vsakokrat pozabil.«

Slabo maščevanje. Mesar in pek sta si bila soseda. Ker je bil pek znan, da peče majhen kruh, ga je mesar nekoč sklenil podražiti. Ko ga je pek vprašal: »Od kod pa prihajaš, sosed?«, mu je mesar odgovoril: »Od tvoje pekarne. Kupil sem dva hleba kruha.« — Pek: »Kje pa ju imaš?« — Mesar: »Pod kapo ju nesem, imata ravno dosti prostora!« — Pek je zdaj videl, da se je norčeval iz njega in sklene, da se bo pri prvi priliki maščeval. Čez nekaj dni se zopet srečata. Mesar vpraša peka: »Odkod prihajaš?« — Pek: »Pri tebi sem bil. Kupil sem telečjo glavo!« — Mesar: »Tako, če pa je ni videti!« — Pek: »Le poglej sem, tu pod kapo jo imam« in je pokazal na svojo glavo, ter šel ponosno naprej, prepričan: »Zdaj sem ga pa dal!«

Gospodarstvo.

NOV NAČIN SPRAVLJANJA KRME ZA ZIMO.

Že zdavnaj se je zavedal človek in je preizkusil čisto empirično, da je zelena krma najnaravnejša, najprikladnejša in v gotovih okoliščinah najzdravejša piča za vse odrasle domače živali, pred vsem za molzne krave in svinje. Ne smemo se torej čuditi, ako so že stari Egipčani in Rimljani skušali najti način, kako ohraniti krmo tudi za zimo v svežem in zelenem stanju. Saj vemo vsi, da nam krave pri sveži krmi najboljše molzejo in da se prašiči počutijo najboljše pri sveži, zeleni krmi. Ohranitev zelene krme v svežem stanju tudi za zimsko dobo pa je prvotno vsled nezanesljivosti tega spravljanja povzročala velike težkoče, a vendar je dandanes način svežega, zelenega spravljanja ali konserviranja (okisanja, ansiliranja) zelene krme že tako spopolnjen, da ga lahko smatramo povsem sigurnim in za večje kmetije s pretežno molzno rejo krav splošno priporočljivim.

Okisanje krme se vrši podobno, kakor priprava kislega zelja v posebnih lesenih, betonastih ali železnih stolpih. Tak stolp se imenuje »silo« in pripravljane krme v njem: ansiliranje. Predpogoj za uspešnost vsakega ansiliranja je za vodo in zrak absolutno nepopusten silo in močna ter izdatna stiskalna priprava. Amerikanski, nad 10 m visoki stolpi so sicer večinoma brez stiskalnic in tudi brez pokrovov. Potrebno stisnjenje izvrši delavec z enostavnim tlačnim pri izravnavanju krme in odzgoraj se pri napolnjenem stolpu dene razrezana kuruzna slama ali pa plast manj vrednega plevela, ki se sicer v višini 10 do 20 cm skvari.

V Ameriki se dandanes ansiliranje ne smatra več samo kot pripomoček za očuvanje krme v dobi deževnega vremena pred pokvarjenjem, ampak se okisanje smatra kot glavno oporo zimskega krmjenja, in Amerikanec uporablja za konserviranje svoj najvažnejši in najlahtnejši pridelek, to je kuruzo. V Kanadi, v krajih, kjer turščica ne uspeva, so s prav dobrim uspehom uporabili za ansiliranje mešanico iz ovsu grašice in graha. Vendar je preizkušeno, da je kuruzo vsled velike množine sladkorja najidealnejši in najzanesljivejši sadež za okisanje. Same stročnice dajo manj okusno ansilazo.

Kuruzo za ansiliranje, ki se požanje približno 10 dni pred zorenjem, ko zrne postaja trdo, a je še vendar mlečno, se na stroju razreže 2—3 cm dolgo rezanico in se stlači v silo. Ta način konserviranja smo videli lansko leto sicer tudi ob priliki poučnega izleta gornjesavinjskih kmetovalcev v Labudsko dolino v Avstriji pri švicarskem posestniku g. Nötzliju. Le-ta je imel pripravljeno meseca oktobra najbujnejšo kuruzo (konjski zob), kakor je nismo videli v celi Savinjski dolini, za okisanje, je pokosil daleč naokoli najlepšo ozimno rž v dobi mlečne zrelosti za ansilazo in je nalašč v to svrhu prideloval tudi ajdo in proso.

Predelava zelenega žita v ansilažo in pokladanje kisle krme svojim 80 kravam prvovrstnim molznicam, se mu je po njegovem računu dvakrat bolje izplačalo, kakor pridelovanje zelenega žita, pri katerem gre vsled olesenosti polovica redilnih snovi v slami v izgubo in trpi tudi prebavljivost redilnih snovi v suhem zrnju. — O prav ugodnih uspehih s konserviranjem kuruze poroča letos tudi posestnik g. E. von Fest v St. Petru pri Graecu.

Okusujemo pa tudi vso drugo krmo in predvsem krmila, ki se vsled slabega vremena, posebno v pozni jesenski dobi ne dajo več posušiti. Na avstrijski kmetijski preizkusni postaji v Admontu sem lansko leto videl spravljati sredi leta svežo črno deteljo ob največjem dežju v silo. Kmetovalec g. Koller iz Hirta na Koroškem poroča, da uporablja že tretje leto s prav dobrim uspehom svojo leseno silo. Lansko leto je v cellem deževnem mesecu juniju kosil vsak dan travo in jo je ansiliral, dočim se je drugim kmetovalcem vsled nemogočnosti sušenja polovica krme pokvarila. Letos pozimi in spomladi, piše g. Koller, je vsled okisanja imel najboljšo polnovredno krmo za svoje krave, ki so dajale pri krmiljenju z ansilažo brez dodatka vsake tečne klaje toliko mleka, kot nikdar poprej. Srednje težki kravi se da dnevno 12—15 kg ansilaže.

Pri konserviranju zelene krme moramo upoštevati načelo, da zeleno krmo spravimo v silo še v svežem stanju, jo stlačimo, oziroma stisnemo takoj in ne pustimo, da se segreva ter da s pomočjo primerne stiskalnice in eventualnega naknadnega obteženja stisnemo iz nje ves zrak in s tem onemogočimo vsako kvarno razkrajanje vsled raznih škodljivih bakterij.

Lesene in cenene sile izdeluje in eventualno razpošilja pri nas tudi stavbenik g. Korošec, Gorenje št. 7, pošta Šmartno ob Paki. Pri njemu dobe kmetovalci za nizki honorar tudi načrte in proračune za silo-naprave različnih velikosti. Sporočiti mu je samo, za katero množino krme (10, 20, 50 m³ itd.) želi posameznik silo, ki si ga po načrtu lahko vsakdo napravi sam in s svojim materialom.

F. Wernig, Laško.

Važno za davkoplačevalce! Oni znani 20odstotni boni se bodo začeli pobirati za davke dne 1. junija. Navodila za pobiranje so že došla na davčne urade mariborske oblasti in sedaj še čakajo samo na tiskovine, ki bodo dospele te dni.

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš. Opozarja se še enkrat na poučno praktično predavanje g. rav. Zmavca in g. prof. Priola o pravkar nujnih in najvažnejših stvareh vinogradništva in sadjarstva. Vinogradniki in sadjarji z ženami in odraslimi sinovi in hčerami, ne zamudite ugodne prilike, učiti se kaj prekoristnega. Kraj predavanja: Srednja vinarska in sadjarska šola. Čas: V nedeljo, dne 29. t. m., ob 9. uri dopoldne.

Vinogradnikom! G. Franjo Gnilšek, trgovec z vinom v Mariboru, Razlagova ulica 25, je dobil v pretečenem tednu več splavov lepega cepanega in žaganega kolja. Kdor si še kolja ni nabavil, naj ne zamudi prilike, ker je kolje res lepo in poceni.

Letni poučni tečaji se bodo vršili za zeleno cepljenje trte in sadnega drevja in zatiranje boleznih od dne 20. do 24. junija t. l. v državnih trtnih in sadnih nasadih: 1. v Pekrah, pošta Limbuš pri Mariboru, in 2. v Kapeli, pošta Slatina-Radenci. Delovni program za tečaje je ta-le: a) pripravljanje podloge za cepljenje trte in sadnega drevja; b) pripravljanje in hranjenje cepičev za to cepljenje; c) praktično izvajanje cepljenja; d) o pogojih za uspešno cepljenje; e) negovanje teh cepljenk; f) delo pri odstranjevanju korenin v trtnici; g) o boleznih in škodljivih vinske trte in sadnega drevja (peronospora, oidij, grozdni sukač, kodravost, krvava uš, listne uši, gosenice itd.) in o načinih, po katerih se zdravijo in zatirajo; h) pripravljanje in praktično uporabljanje sredstev za zdravljenje in zatiranje boleznih in škodljivcev. Vsak udeleženec tečaja dobi prosto prenočišče in dnevno po 10 Din kot prispevek za prehrano. Razen tega dobijo ob koncu tečaja odlični tečajniki nagrade v cepilnem orodju. Tečaji so namenjeni v prvi vrsti kmetijskim in viničarskim mladeničem, potem pa tudi drugim interesentom, ki se hočejo udeležiti tečajev ob svojih stroških. Kdor se želi udeležiti katerega izmed navedenih tečajev, se mora čimprej, najpozneje pa do 12. junija ustno ali pisмено prijaviti pri upravniku nasada, kjer se želi udeležiti tečaja.

Kmetovalci iz laškega okraja — na poučni izlet na Gorenjsko! Okrajni zastop Laško je v svoji zadnji seji živilorejskega odseka določil večji znesek za poučno potovanje v svrhu ogleda mlekarne ter vzornih rejskih središč na Gorenjskem. Vse stroške potovanja za določene izletnike bo nosil okrajni zastop. Kmetovalci, člani kmetijskih podružnic, izrabite priliko brezplačnega potovanja, ki vam bo nudilo mnogo zanimivega in poučnega! Izlet se bo vršil po možnosti že dne 3. in 4. junija, ako bo do te dobe od ministrstva odobrena že polovična vožnja. Raditega naj se kmetovalci, ki se nameravajo udeležiti poučnega potovanja, nemudoma zglasijo osebno ali pisмено pri okrajnem zastopu v Laškem, pri uradu pristojne kmetijske podružnice, ali pa pri okrajnem kmetijskem referentu. Točen dan in čas izleta se bo posameznikom še sporočil.

Gospodarsko zborovanje v Laškem se je vršilo v nedeljo, dne 22. t. m., ki je izborno uspelo, katerega se je udeležilo nad 60 kmetovalcev in gospodin in pri katerem se je po strokovnih izvajanjih gg. kmet. referenta Werniga, mlekarškega instruktora Kristofa in načelnika okr. zastopa Hrastnika razmotrivalo o ustanovitvi mlekarške zadruge. Ugotovilo se je, da so v Laškem najugodnejši naravni pogoji za ustanovitev mlekarne in da so vsi pomisleki glede primernosti ustanovitve res neutemeljeni. Mlekarne ne bo v korist samo kmetovalcem, ki bodo prišli do večjih dohodkov ampak tudi mešancom in mestu, ki bo pridobilo z mlekarne na večjem prometu in to kot slovito kopališče in zdravilišče lahko nudilo tujcem in izletnikom najboljše, najfinije in tudi zdravilne mlečne izdelke.

Mariborski trg, dne 21. maja 1927. Trg je bil, kakor običajno, dobro založen in obiskan. Cene so se nekoliko spremenile. 29 slanin je pripeljalo 48 zaklanih svinj na trg, kjer so prodajali meso po 18 do 30, slanino po 23 do 30, drob pa po 10,50 do 15 Din

kg; domači mesarji so prodajali govedino po 8 do 16, teletino 10 do 20, svinjino 17,50 do 20, klobase 25 do 35, loj 10 Din kg. — Perutnine in drugih domačih živali je bilo okoli 600 komadov. Cene so bile piščancem 10 do 25, kokošem 25 do 60, racam, gosem in puranom 40 do 90 Din, domačim zajcem 15 do 25, kozličem 50 do 87,50, jagnjetom 100 do 125 Din komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice, Krompirja je bilo 22 vozov, ki se je podražil, in sicer se je prodajal po 10 do 12 Din mernik, oziroma po 1,50 do 2 Din kg, solata 12 Din, tudi 1 do 2 Din kupček, glavna pa po 1 do 4 Din komad, karfiol 5 do 15, ohrovt 0,50 do 1,50 dinarjev komad, kisló zelje 3 do 3,50, kislá repa 2, grah v stročju 8 do 10, fižol v stročju 28 do 32, čebula 5 do 7, česen 12 do 18, špargelji 18 do 20 Din kg, Med 30 do 35 Din kg, Mleko 2,50 do 3, smetana 12 do 14, oljčno olje 28 do 30, bučno olje 20 do 24 (v trgovinah 15 do 18) Din liter, Sir 30 do 40 Din kg, sirček 1 do 8 dinarjev hlebček. Sadje: Jabolka 5 do 12, suhe češnje 10 do 12, češnje 20 Din kg (na Aleksandrovi cesti pa po 13 Din kg, in sicer pri trgovcu Kosiču), limone 0,75 do 1, pomaranče 1 do 3 Din komad. Cvetlice 1 do 7 Din komad, z lonci vred 15 do 50 Din komad. — Lesena in lončena roba 1 do 120 Din komad, brezove metle 2 do 5 Din, lesene grablje 6 do 8, lesene vile za seno 8 do 10 Din komad, leseni vozički 150 do 300 Din komad. Koruzna slama 25 Din vreča. — Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo, 18. maja so kmetje pripeljali 16 vozov sena, 5 olave, 17 slame, 3 stelje, v soboto 21. maja pa 23 vozov sena, 4 olave, 2 stelje, 15 slame na trg. Cene so bile: seno 60 do 100, olavi 60 do 80, stelji 25, slami 25 do 35 Din za 100 kg. Slami tudi 1,50 do 1,75 Din za snop. — V sredo, 18. t. m. se je seno prodajalo popoldne po 20 Din za 100 kg cenejše kakor predpoldne.

Pisma iz domačih krajev.

Črensovec v Prekmurju. Ni še dolgo od tega, kar smo brali v Slovenskem Gospodarju kratko poročilo o Črensovcih. Skoda je le, da ga nismo mogli razumeti. Pisec govori tam o prireditvah šolske mladine po gostilnah, o plesu po prireditvi v izobraževalnem društvu v Črensovcih, o ljudeh, ki ga vodijo itd. Kakor smo se prepričali, so mnogi tisto poročilo tako razumeli, kakor da prireja črensovsko izobraževalno društvo igre s plesi po gostilnah. Ker mi sami, ki smo tu v Črensovcih, tiste reči nismo razumeli, zato poročamo mi, ki razmere poznamo, bolj jasno. — Izobraževalno društvo v Črensovcih se je ustanovilo še le pred dvema mesecema. Zbralo je člane, prav lepo število, in začelo prirejati sestanke. Ustanovilo si je pevski odsek ter začelo z nabavljanjem knjig za knjižnico. Drugače zaenkrat še ni bilo. Ljudstvo je pokazalo za društvo tako zanimanje, kakršnega nismo pričakovali. Zato upamo, da bo delo društva rodilo lepe sadove in da bo vzbudilo društveno delo še v drugih župnijah Prekmurja. Saj je ravno društveno delo eden izmed znakov narodove omike in napredka. V Prekmurju dosedaj izobraževalnih društev nismo poznali. V svobodni državi bo prekmursko ljudstvo tudi to dobilo. — P.

Marenberg. Prav lepo smo obhajali majnikove slovesnosti. V četrtek, dne 12. maja smo šli ob najlepšem vremenu k Sv. Pankraciju na Radelju ob slovensko-nemški meji, odkoder se nudi krasen razgled na Srednje Stajersko tje gori do Brucka, na Slov. gorice do Oggerske. God sv. Janeza Nepomučana se je ravno tako obhajal prav lepo. Oba dneva, 15. in 16. maja je bilo krasno vreme, cerkev lepo ovenčana, prišlo je 5 gg. duhovnikov in mnogo ljudstva, tudi Nemci od onstran državne meje. In, kar ni najzadnje, tudi to je treba omeniti, da popoldne v gostilni ni bilo nobenega prepira. Ljubi maj, krasni maj, pride zopet še tak kedaj!

Sv. Bolfenk pri Središču. Odgovor na »Bolfensko pismo« v »Domovini«. »Domovina« z dne 12. maja 1927 piše v svojem »Bolfenskem pismu«, kakor so pisarili listič pred kakimi 50 leti. Pa vsaj drugega od demokratarjev zahtevati ni mogoče. Poznamo dobro »veličine« od SDS. Hočejo biti napredni, ter pravijo, da demokratari ne poznajo drugega kakor poštenost; častihlepnežev, sebičnežev in zgagarjev ne potrebujejo. Dobro! Zakaj pa potem dopisnik zagovarja častihlepneža? Kar se tiče ugovoritve, da je SLS nazadovala, je to zrastle v glavi dopisnika in kaže, da ne zna računati. Bo treba iti še trgat hlače v prvi razred. Pri Sv. Bolfenku je SLS močna kakor nikdar, čeravno so bratje SDS, SKS in Radičevci prerokovali, da je že razpadla. »Domovina« otročaj naj le poziva fante; ti pa bodo znali dati odgovor s svojimi kroglicami ob času volitev, kakor njih pošteni, krščanski očetje. Razumete demokratari — nazadnjaki! V naši fari je dovolj znano, kdo dela! Demokratariji nič! Povabimo vas častihlepneže, sebičneže in zgagarje, da se pridete učiti k našim poštenjakom. Bodete potem v resnici napredovali! Kar se tiče spora med SKS in radičevci, je to stvar njih samih, ne briga nas to, ker so eden kakor drugi neozdravljivi.

Polensak pri Ptuj. Za sv. birmo smo prav pridno tudi mi Polensaki pripravljali ter prav pristrčno sprejeli v našo sredino prevzvišenega nadpastirja. Pa kako bi se tudi ne veselili in radovali obiska prevzvišenega, ko pa je že 25 let minulo, odkar smo bili zadnjič deležni take slovesnosti. Tekmovale so med seboj občine, katera bo bolje odrezala. Da tudi res znamo Polensaki ceniti tako visoki obisk, so pokazali naši vrli mladeniči in dekleta, kateri so skupno skrbeli za najlepši kin v cerkvi in izven cerkve z velikimi mlaji, ki so bili krasno okinčani. Največjo hvalo so si pridobili fante iz občine Polenci, kateri so že več dni pred sv. birmo pripravljali pred cerkvenim stolpom veliki simbolični mlaj v podobi črk A M R na vrhu s križem sv. Andreja, škofovsko kapo in palico. Očividci, ki so ogledovali ta mlaj so trdili, da sličnega še niso videli. Na tem mestu bodi, kakor našim vrlim fantom, tako tudi izumitelju, mizarju g. Mešku izrečena najlepša zahvala! Sprejem prevzvišenega je bil zelo slovesen. Na meji župnije so ga pričakovali mnogi naši kolešarji in jezdec in ob obhajenju mlaju so jezdec in kolešarji nadpastirju izročili prve pozdrave ter ga celi pot do cerkve v najlepšem redu spremljali! Na dan svete birme so prevzvišeni med sveto mašo delili več kot eno uro sveto obhajilo, ker ta dan je večji del vsa župnija pristopila k mizi Gospodovi. Vse je bilo lepo, veselo in zadovoljno, samo par nadležnih kramarjev se je hotelo nekoliko regečiti, ker jim ni bilo dovoljeno kričati tik ob cerkvenih vratih ter so morali stati dalje stran od cerkve. Naša, itak že sama od sebe krasna cerkva, je bila ta dan osobito krasno okinčana. K lepoti je veliko pripomoglo, da so prenovljeni vsi oltarji. Vse smo lepo uredili, klanec tik cerkve in cerkveni plac pošodrali, meznarijo pobelili, kar pa ni ugajalo dobro znanemu naprednemu demokratu g. L. Kaj ne, dragi Slovenski Gospodar, vedno imamo mi Polensaki veliko lepih in zanimivih novic, ker nas pa sedaj ob toplem spomladanskem solncu muči obilno težko delo, ne moremo vse novice sproti poročati, zato pa bo moralo zadostovati da bomo poročali le bolj po redko, a tistokrat pa več novic skupaj.

Polensak pri Ptuj. V četrtek, 12. t. m. smo tudi pri nas na Polensaku imeli silno hud mraz, ki nam je po nižjih legah popolnoma uničil gorice, videti je bilo, kakor ob kopi, popolnoma vse suho. Uničila nam je krompir, fižol, kakor tudi vso zelenjavo po vrtovih. Izvzeti so bili samo najvišji kraji, po dolinah je uničeno vse, kar pa ni pokončalo v četrtek, je pa uničilo v nedeljo, a ne tako hudo. Ljudje s strahom gledajo v prihodnost. Bog daj, da bi še vsaj drugih elementarnih nesreč ne bilo. Priporočamo se našim gospodom narodnim poslancem, da zastavijo vse sile za olajšanje davkov, ker druge pomoči od strani vladnih organov itak nimamo pričakovati.

Sv. Križ na Murskem polju. Počivalni kino bo na Binkoštni pondeljek dne 6. junija v Križevcih predvajal izredno zanimive filme: Lov na krokodile, Lov na bisernice, Cebelje, Cudeži morja. Versailles, Vinogradi v Franciji. Filmi bodo pojasnjeni s predavanjem. Ze sedaj se opozarja vse, da si v obilnem številu pogledajo ta pester spored. Tudi za smeh je preskrbljeno.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Na Binkoštno nedeljo, dne 5. junija se bo v prostorih g. Pergerja predvajal veličastni kinofilm Trpljenje Jezusa Kristusa. Da bo omogočeno si vsakemu to znamenito pogledati, se vršijo predstave: prva po rani sv. maši, druga po večernicah in zadnja ob pol 7. uri zvečer. Ne zamudite! Oglejte si vsi Pasijon.

Mala Nedelja. Na Binkoštno nedeljo, dne 5. junija se vrši v Društvenem domu poučno predavanje s predavanjem izredno zanimivih filmov: Lov na krokodile, Lov na bisernice, Cudeži morja. Cebelje, Versailles in Vinogradi v Franciji. Opozarjajo se vsi gospodarji, gospodinje kakor tudi mladina, da si v obilnem številu pogleda ta, za vse zelo zabaven in poučen spored. Tudi za smeh je preskrbljeno. Samo dve predstavi: prva po večernicah ob 3, zadnja ob 7. uri zvečer. Pridite vsi!

Dobrna pri Celju. Družba »Mirna« d. d. Zagreb, ima premočop v Klancu—Dobrna, v katerem je že bilo leta 1921 zaposlenih 25 delavcev. Letos pa je družba pričela s polnim obratom delati. Nekaj je pa takšnih ljudi v okolici, da so proti tej družbi, namesto, da bi ji šli na roko. V resnici je za občino Dobrna dobra bodočnost, s tem bi bilo pomagano marsikateremu siromaku v svoji domovini z dobrim zaslužkom, ker se ni moglo do sedaj po drugih stranskih rudnikih kruha iskati, med tem ko bi bili lahko to doma zaslužili. Ali žalibog, je temu ravno nasprotno. Zatorej Dobrnjani, idite na roko tej družbi, ne delajte ji zaprek. Naj se razvevati in napreduje v korist siromakom, občini in državi. Dne 12. t. m. je bil okraden Franc Krivec, posestnikov sin na Breah. Franc je bil v Mosti, drugi domači pa na polju, doma so pa pustili odprto. Ko je prišel Franc domov, gre na podstrešje ter vidi, da ga je prijatelj uzumovč prišel obiskat in mu je odnesel 150 Din, praznični jopič, srebrno uro in verižico. Takoj je šel na orožništvo v Dobrno. Dne 15. maja so zvedeli za tata, katerega so v Vitaju prijeli. Bil je neki kaznjeneč, ki je pobežnil iz ječe. Tat je denar porabil, drugo je pa Franc dobil nazaj. — Bilo je ravno dne 12. maja na dan sv. Pankracija. Zjutraj se zbudim ter grem na zrak in občutim, da je precej hladno. Zunaj malo pogledam in vidim, da tu in tam kurijo, to pomeni, da bi bilo ženo, slano imenovano pregnali, da nam ne bi vzela živeža. Ali bilo je zastoj. Ko začne solnce svoje žarke spet pošiljati na božje darove, da bi jih ogrevale kakor prejšnje dni, se nič več ne zaveda, mrtvo je polje. Fižol je večinoma uničen, tu in tam kuruza, krompir itd. Orehi stojijo črni kakor bi bili od ognja osmojeni. Tudi vinsko trto je tu in tam slana osmočila. Dne 15. maja je bil po hribih še hušji mraz tako, da kjer so imeli čez noč vodo v škafih, se je naredil led na vodi. Bog nam pomagaj, vsako leto pridejo uime na ubogega gospodarja!

Dobrna pri Celju. Javna zahvala. G. Ivan Naraks iz Zgor. Ložnice pri Zalcu je daroval naši soli večjo množino pokalic za majniški izlet, za kar se tem potom iskreno zahvaljuje osnovna šola v Dobrni pri Celju.

Celje. Dne 21. t. m. je umrl v Celju vpokojeni nadučitelj Franc Gajšek, ki je pred več kot 42. leti nastopil svojo prvo učiteljsko službo na Kalobju pri Celju ter na istem mestu zvesto in plodovno deloval kot blagi učitelj, skrben obč. tajnik in za božjo čast vnet organist dotle, da so mu opešale moči, do svoje upokojitve. Blag mu spomin!

Rogaška Slatina. Svečani prevzem zdravilišča Rogaska Slatina po mariborski oblasti. V nedeljo, dne 15. t. m. je zdravilišče na svečani način prešlo v posest mariborske oblasti. Ob 11. uri se je vršila v kapelici sv. Ane sv. maša, ki jo je bral konz. svet. in nadžupnik Fr. Korošec. Maši so prisostvovali poleg zastopnikov občinskega odbora, uradništva in uslužbencev zdravilišča tudi predstavniki tukajšnjih občin in drugih krajevnih uradov ter velik del prebivalstva. Po maši je bil sestanek v veliki zdravilišni dvorani, kjer se je izvršila svečana predaja. V imenu uradništva, delovodij ter delavstva pozdravi ravnatelj dr. Ster novega gospodarja ozir. šefa, nakar pozdravi vse navzoče obl. predsednik dr. Leskovar ter se v toplih in vzpodbujajočih besedah zahvali uradništvu ter vsem, ki so pripomogli, da se je ta odlični zavod spričo težkih razmer očeval na sedanji višini ter jih naproša, da i nadalje posvetijo vse svoje moči napredku tega lepega zdravilišča, bisera naše rodne zemlje, tako, da bo zdravilišče zaslovelo daleč, daleč preko mej naše države. — Na to je sledil banket, ki se je vršil v zdraviliški obedni dvorani. Med banketom pozdravi oblastni predsednik dr. Leskovar vse navzoče, še posebej pa zastopnika občine, pošte, železnice, učiteljsva itd. Razvila se je cela vrsta govorov kot dr. Stera, dr. Ogrizeka, dr. Koltererja, Oblaka, dr. Brabca, M. Kranjca, Verka, Turka in Hajnskega, izražajoč veselje, da je zdravilišče vendar enkrat prišlo v roke pravega lastnika ozir. gospodarja. Zanimivo je omeniti govor dr. Koltererja, ki med drugimi apelira na oblastni odbor, kako naj suče »sključ zdravilišča« pred izkoriščevalci zdravilišča na levo, za one, ki delajo za zdravilišče pa na desno. Da bo temu tako, o tem se bo lahko g. Kolterer v bližnji bodočnosti osebno prepričal... Slavnost je trajala v pozno popoldne.

Sv. Križ pri Rogasški Slatini. Kdo bi si mislil, da bo Martin Kidrič s Topol, ki je prisostvoval še 22. maja službi božji, drugi dan ob 11. uri že mrlič! Včeraj je tožil, da ga boli glava. Slutil ni nikdo ničesar hudega, saj je bil še krepek mož v 56. letu, vedno delaven, trezen in zdrav. — Danes so se začele prošnje procesije. Proti navadi je vodil procesijo g. Ulaga. Ko bi šel na Rodne g. Sunčič, bi šel g. Ulaga v šolo na Slatini in fant, ki je priletel po duhovnika, bi prišel z njim prepozno k umirajočemu. Rajni se je kar sesedel okrog 8. ure zjutraj. Spravili so ga nezvestnega v posteljo in poslali po zdravnika, ki je konstatiral možgansko kap ter naročil poslati po duhovnika. Leteli so ponj. V diru sta prisopihala še o pravem času k bolniku, ki še je med deljenjem sv. oltja parkrat vzdihnil in nato zaspal. Ginljiv prizor je bil, ko je delil duhovnik rajniku tolažila svete vere, med tem ko so se domačini zbirali okoli postelje ter se jokaje poslavljali od dobrega očeta in skrbnega moža. Naj v miru počiva!

Podčetrtek. Malokedaj dobite, gospod urednik, kakšen dopis od tukaj. Je že tako, da strankarska strast ni tako razpasena, kakor v kakih drugih večjih krajih, kjer je razvita industrija ali kaj sličnega. Ljudstvo je vrlo mirno in pridno in prosí samo Boga za dobro letino. Največ se tukaj okrog pridelava vina, kar je skoraj edini dohodek tukajšnjih krajev. Ali ljudstvo je itak vkljub nizkošolski izobrazbi dosti izobraženo, ve, oziroma se zaveda, h kateri politični stranki da spada in zato najde človek malo hiš, kjer se ne bi čitalo v nedeljo popoldne Slov. Gospodarja. V pondeljek, dne 9. maja t. l. se je poročil v tukajšnji farni cerkvi posestnik Franc Strašek z Berto Strlekovom. Novoporočencema iskreno častitamo in prisrčno želimo, da bi jima ljubi Bog dal dolgo, srečno in zdravo življenje v prvi vrsti, enako pa tudi staršem obeh novoporočencev, ki še živijo, da se bodo tudi oni radovali sreče svojih otrok — kar mislim, bo tudi njihova največja sreča. Bog jih živi vse skupaj.

Laško. »Jutro« št. 115 od nedelje 15. maja prinaša dopis iz Laškega, kjer se hoče norčevati iz sedanjega gerentskega sveta. Dopis izgleda popolnoma tako, da mora človek misliti, da je »Jutro« oficijelno glasilo Slavonske banke, kjer zagovarja